

HIERAAN BOUWEN WE EN DIT PAKKEN WE ALS EERSTE OP

VERANDERAGENDA ZORG EN WELZIJN 2012 – 2016

In Assen kun je op elkaar bouwen

Oog voor jeugd

Eigen kracht voorop

Kwetsbare mensen doen mee

Assenaren voor elkaar

Gezonde leefstijl

Zorg voor kwetsbaren

Actieve, bereidwillige samenleving

Nieuw voor oud

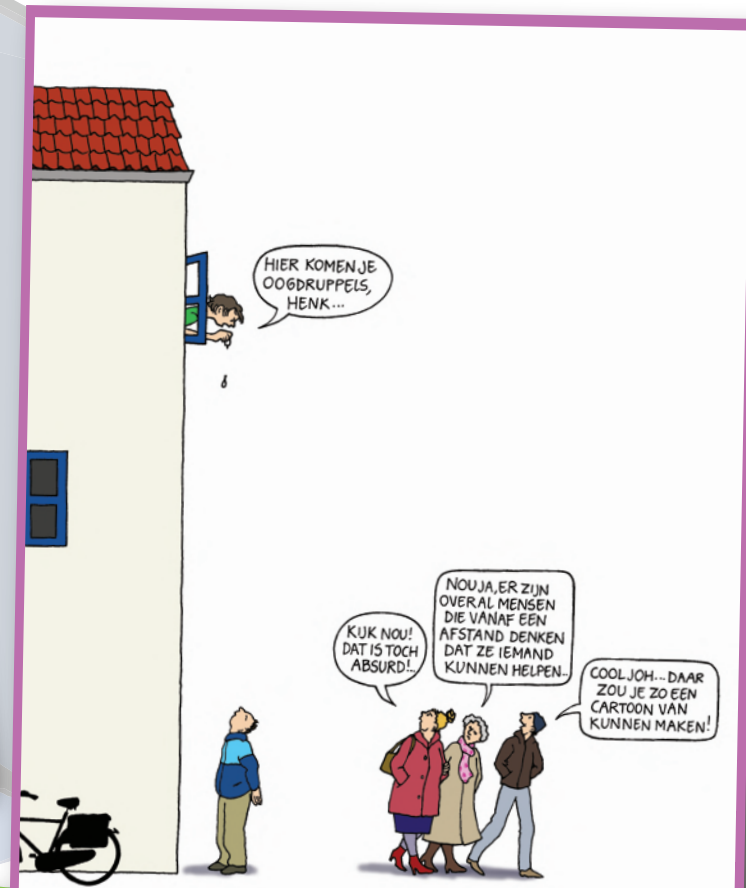
HIER BOUWEN

Alle Assenaren

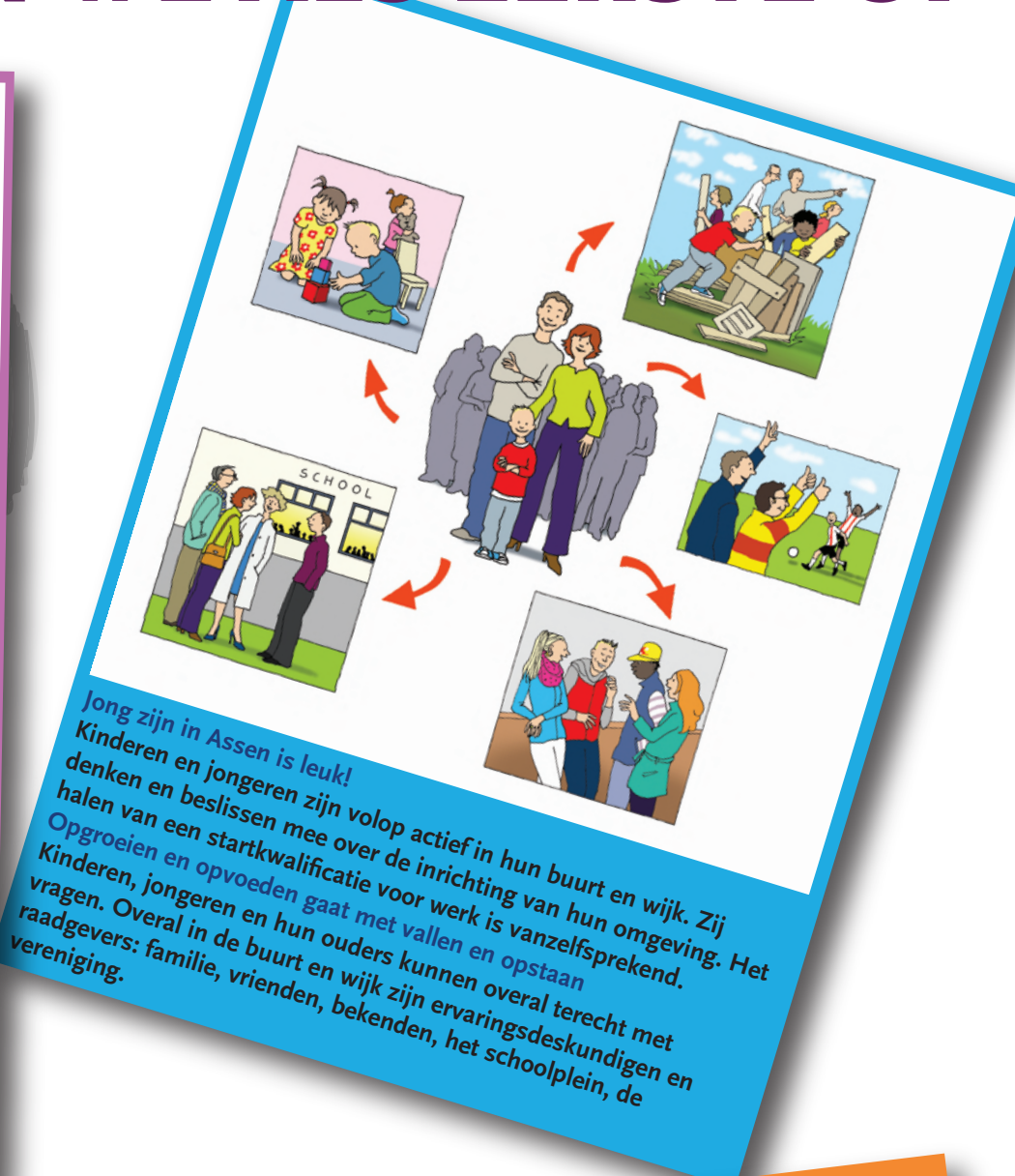
Concept

Sociaal isolement (h)erkend en doorbroken
Om geïsoleerde Assenaren mee te laten doen is de omgeving cruciaal. Assenaren weten dat sommige mensen in sociaal isolement leven. Dit is een vraagstuk waaraan iedereen kan bijdragen door signalen te herkennen en in actie te komen.
Touwtjes in eigen handen
Alle mensen houden zo veel mogelijk zelf de regie over hun leven en de ondersteuning die ze krijgen.
Specialistische zorg op maat
Specialistische zorg wordt alleen ingezet als het echt nodig is. Er kan snel worden opgeschaald of afgeschaald in zorg en expertise. Situaties worden zo veel mogelijk regulier in de lijn opgelost.
Gezamenlijk ondernemerschap
De gemeente stuurt in aanbestedingen en subsidies op integrale samenwerking tussen professionals en organisaties en is daarbij ook gericht op vermindering van overheid en bureaucratie.

Ontmoeting in wijken en buurten
Op toegankelijke ontmoetingsplekken komen vraag en aanbod en mogelijkheden bij elkaar.
Initiatief gestimuleerd
Het is eenvoudig informatie en mensen te vinden die nodig zijn om initiatief te nemen. De gemeente stimuleert. Als co-producent nemen bewoners zelf verantwoordelijkheid voor hun buurt en wijk. In netwerken komen goede initiatieven tot stand en wordt kennis gedeeld.
De gemeenschap onderneemt
Bewoners starten zelf een wijkonderneming, vergelijkbaar met de trusts in Engeland. Gezamenlijk versterken ze de economie van de wijk.

Jong zijn in Assen is leuk!
Kinderen en jongeren zijn volop actief in hun buurt en wijk. Zij denken en beslissen mee over de inrichting van hun omgeving. Het halen van een startkwalificatie voor werk is vanzelfsprekend. Opgroeien en opvoeden gaat met vallen en opstaan.
Kinderen, jongeren en hun ouders kunnen overal terecht met vragen. Overal in de buurt en wijk zijn ervaringsdeskundigen en raadgevers: familie, vrienden, bekenden, het schoolplein, de vereniging.

De 'keukentafel' staat symbool voor een goed gesprek
Assenaren zoeken en vinden ondersteuning volgens het principe 'eigen kracht voorop'. Vrijwilligers en professionals gaan in gesprek over problemen en oplossingen in meerdere leefdoelgebieden.
Mantelzorgers in hun kracht
Assenaren die zorgen voor hun naasten, kunnen dit op prettige wijze volhouden.
Ook voor mantelzorgende kinderen en jongeren is voldoende aandacht.
De vrijwillige ondersteuning groeit en bloeit
In Assen is het vrijwilligerswerk sterk ontwikkeld. Vrijwilligers zijn actief vanuit een netwerk en kunnen altijd een beroep doen op professionals.
Assenaren met een uitkering zetten zich in
Uitkeringsgerechtigden zetten hun talent en mogelijkheden in voor hulp en ondersteuning.

Gezonde bewoners in een gezonde wijk en stad
Er is één aanbod in de wijk en de stad van sport en bewegen, gezonde voeding en leefstijladvisoren. Bewoners stimuleren elkaar tot een actieve leefstijl. Ook ondernemers uit de wijk zijn betrokken.
De leefomgeving nodigt uit tot een gezonde leefstijl
De openbare ruimte heeft een inrichting die uitnodigt tot een gezonde leefstijl. Iedereen praat en beslist mee over de inrichting van de directe woon- en leefomgeving en neemt daarin initiatief.
Investeren in preventie
Partners bieden samen preventieve programma's aan die aansluiten bij de bewoners. De programma's zijn gericht op plezier, meedoen en zelfstandigheid. Mensen kunnen daardoor beter met hun mogelijkheden en beperkingen omgaan.
Gezonde werknemers in een gezonde werkomgeving
Werkgevers promoten bij hun werknemers een gezonde leefstijl.

Veranderagenda Zorg & Welzijn 2012 – 2016

De Veranderagenda bouwt voort op de nieuwe visie op Zorg & Welzijn, waarmee de gemeenteraad in november 2011 instemde.

Bewoners, organisaties en gemeente stelden vast WAT zij willen veranderen om alle Assenaren te laten meedoen. In samenhang met het beleidsterrein Werk & Inkomen. Met oog voor de Bouwkracht in Assen en het het besef dat er bezuinigd moet worden.

Tijdens de Bouwmaterialendag op 21 februari werden feiten, cijfers en bestaande initiatieven en projecten verzameld. In de Week 'Bouwkracht Assen' van 19 tot 22 maart trokken aannemers en bouwteams de stad in. Zij gingen in gesprek met betrokken mensen met krachtige praktijkervaring. De Innovatiedag op 4 april met vrijwilligers en doeners leverde nog meer ideeën op om slimmer, simpeler en samenhangender aan de slag te gaan.

De Veranderagenda is besproken en aangescherpt tijdens de Bouw2Daagse op 7 en 8 mei. Het verhaal van het nieuwe huis van Zorg & Welzijn werd omarmd door de 250 deelnemers en op onderdelen verrijkt. Het is het verhaal van Assen waar bewoners, hulpverleners, ambtenaren, directies en bestuurders samen voor willen gaan. Er zijn knopen doorgehakt over wat er gebouwd gaat worden, welke acties voorrang krijgen en hoeveel er bespaard moet worden.

Nu komt het erop aan de acties samen uit te voeren en uit te voeren. Ga naar www.assen.nl om het bouwproces te blijven volgen.

"Er is passie en dat is de motor voor verandering."

"Dit verhaal maakt dat je samen de boot wilt bouwen."

Het nieuwe huis van Zorg & Welzijn staat voor een samenleving waar iedereen op elkaar kan bouwen.

Fundament van gemeenschapszin en eigentijds naoberschap

Elke Assenaar hoort bij de gemeenschap en draagt zijn steentje bij. Assenaren organiseren zo veel mogelijk zelf en bouwen mee aan hun buurt of wijk. Zij zijn verantwoordelijk voor hun eigen leven. Assenaren zijn verbonden aan netwerken dichtbij huis en digitaal.

"Door ont-moeten ontstaan nieuwe dingen die we niet voor mogelijk hielden."

Het draait om mensen

'Betrokken mensen' zijn in tel: ondernemende vrijwilligers en professionals die verbanden leggen, anderen meenemen en in hun waarde laten. Zij zijn actief in de wijken waar ze initiatieven stimuleren en bewoners aanspreken op hun eigen kracht en mogelijkheden. Zij creëren plekken waartoe mensen zich aangetrokken voelen, waar ze zich laten verrassen en thuis voelen. Deze Assenaren willen vooral hun gang gaan. Ze krijgen daarvoor de ruimte.

*"De grootste zorg is hoe we iedereen bereiken, ook mensen die niet willen."
"Herkenbare gezichten in de wijken zijn belangrijk."*

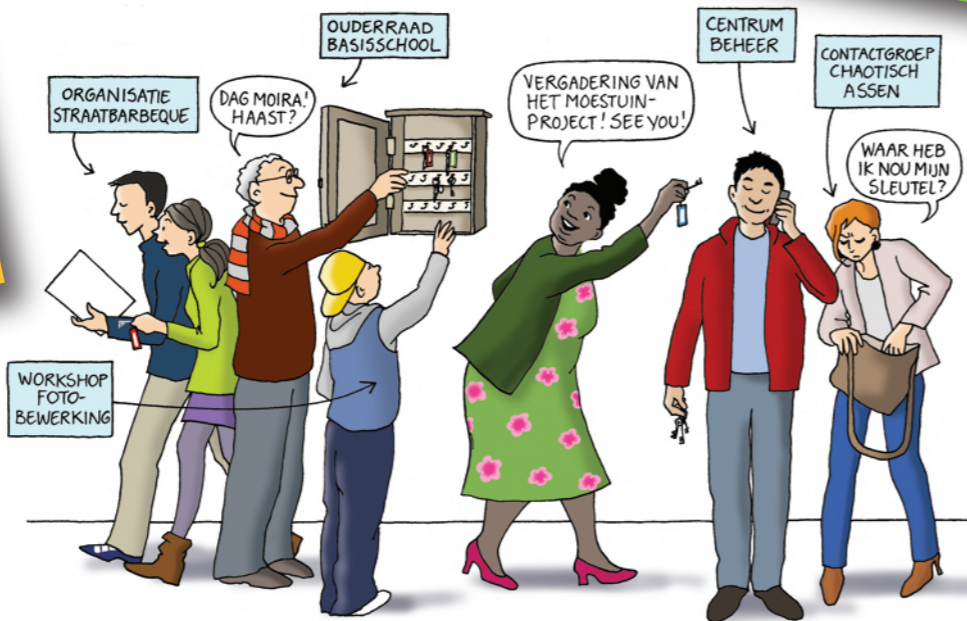
HET VERHAAL VAN HET NIEUWE HUIS VAN ZORG & WELZIJN

Als Assenaren met elkaar om gaan

Bewoners, vrijwilligers, mantelzorgers, professionals, ambtenaren, bestuurders en politici zijn Assenaren. Samen zijn zij verantwoordelijk voor meedoen. Zij spreken dezelfde taal en begrijpen elkaars positie en werkwijze. Assenaren met ideeën, initiatieven en daadkracht organiseren zich spontaan en komen in actie zonder sturing van buitenaf. De mentaliteit is elkaar ruimte geven en elkaar aanspreken op wederkerigheid: voor wat, hoort wat.

Wederkerigheid

Ieder mens heeft de ander iets te bieden. Ook diegenen die zelf tijdelijk of permanent ondersteuning nodig hebben. Uitgangspunt is dat vrijwilligers en professionals hun cliënten aanspreken op hun talenten en bespreken wat iemand terug kan doen voor de gemeenschap.

Niemand buiten de boot

De gemeente laat kwetsbare mensen hun eigen kracht ontdekken en aansluiting vinden bij netwerken. Zo hebben zij op den duur minder professionele ondersteuning nodig. Zij voegen in op de samenleving en komen zo ook dicht bij werk. Als ondersteuning nodig is en blijft, dan wordt dit gewoon geregeld. In Assen valt niemand buiten de boot.

"Als we de wereld minder ingewikkeld maken, kunnen meer mensen hun eigen leven leiden."

MENEER DE VOORZITTER, IK WIL HET TOCH NOG EVEN HEBBEN OVER DE HONDENPOEF OP ONS SPEELVELDJE...

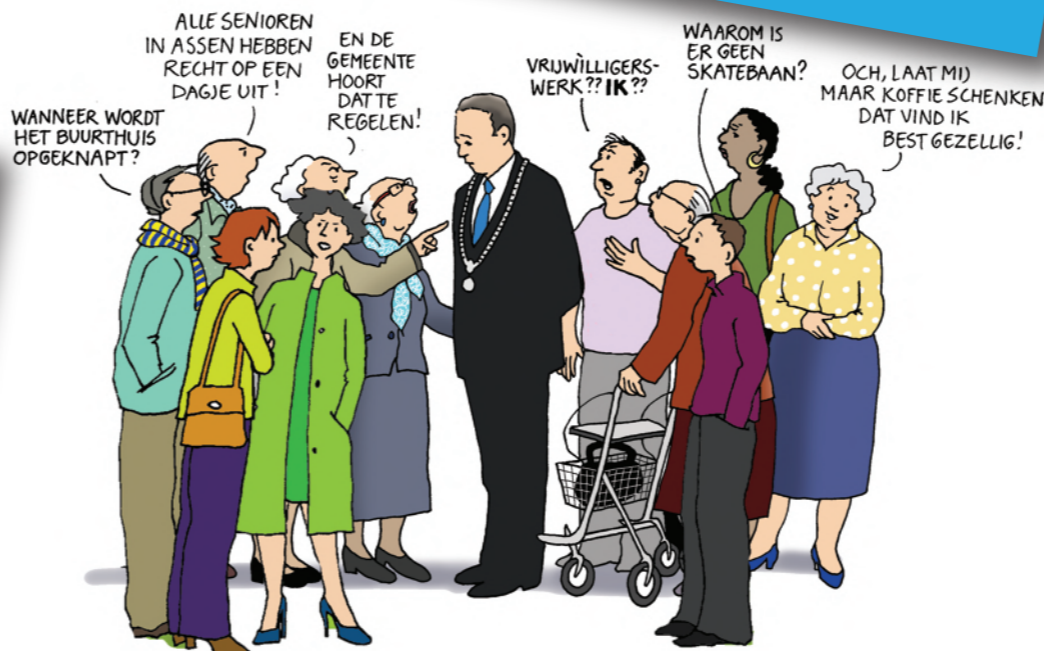
Assen ontregelt

Gevestigde belangen en structuren maken plaats voor iets nieuws. Dat vraagt tijd, durf, energie en verandering van alle Assenaren. De nieuwbouw begint op de werkvloer van de samenleving. De gemeente is veranderregisseur die simpel, slim en samenhangend stuurt. Met plezier en bezieling, want het gaat om een goede zaak!

- De verandering is een samenspel tussen bouwers; iedereen kan aanschuiven bij het spel, dat open en met duidelijke regels wordt gespeeld.
- De visie is het kader voor de korte termijn. Het resultaat, meedoen, staat altijd voorop; verbeteringen worden zichtbaar gemaakt.
- De korte termijn acties moeten het systeem zo ontregelen dat de logica van mensen centraal komt te staan.
- Er is ruimte voor experimenteren en leren: al doende leren en al lerende doen.
- Het proces ligt niet bij voorbaat vast. We zijn onderweg van A naar B.
- Communicatie en dialoog zijn essentieel.

Kwetsbare mensen

Kwetsbare mensen kunnen hun problemen niet zelf oplossen. Zij zijn kwetsbaar door een veelheid aan problemen. Sommigen zijn verstandelijk beperkt. Een aantal kwetsbare Assenaren mijdt hulpverleners. De groep zij het belangrijkste middel missen om uit de problemen te komen of te blijven. Dat maakt hen extra kwetsbaar. Uitgangspunt is sociaal isolement (h)erkennen en doorbreken.

Keukentafel

Aan de keukentafel wordt bepaald hoe vrijwilligers en professionals te werk gaan. Uitgangspunt is dat sociale netwerken van groot belang zijn om uit de problemen te komen of te blijven. Vrijwilligers en professionals bespreken dus altijd met hun cliënt hoe zijn sociale netwerk eruit ziet. En op welke manier de mensen die daar deel van uitmaken iets voor hem kunnen betekenen. Als iemand een zeer beperkt netwerk heeft, is de vraag hoe hij het kan uitbreiden.

Samen ondernemen

Tussen problemen staan geen inhoudelijke en financiële schotten. Professionals zijn samen ondernemend. Ze trekken op met (te ontwikkelen) sociale netwerken van cliënten, mantelzorgers, vrijwilligers en collega-professionals. Ze leren mensen het zelf te doen met hun directe omgeving. Professionals weten wie ze kunnen aanspreken voor aanvullende expertise en specialistische zorg. Hun ondersteuning is altijd gericht op meedoen in de samenleving.

*"Zijn sterkere burgers bereid om de handen uit de mouwen te steken voor de zwakkere burgers?"
"We willen met z'n allen onmiddellijk aan de slag met het ontschotten van intakes en financiële stromen."*

Om de beste resultaten te realiseren geeft de gemeente bewoners ruimte en verantwoordelijkheid. Zelforganisatie en eigenaarschap worden gestimuleerd en ondersteund. De gemeente stelt professionals in staat breder te kijken en te innoveren. Bij aanbesteden en subsidiëren krijgen ze genoeg regelruimte.

"Veel meer mensen zijn bereid iets te doen, als ze maar weten hoe en wat."

*"Goed ontregelen brengt creatieve processen op gang."
"Van A naar B komen we van alles tegen, waardoor ons huis gelukkig nooit af is."*

Het huis inrichten

Het nieuwe huis is bijna te mooi om waar te zijn, maar nog wel een casco dat de Assenaren met elkaar inrichten zodat uiteindelijk iedereen zich er thuis voelt en er zelf de weg weet te vinden. Jongeren en vooral ook de meest kwetsbaren. Uitgangspunt zijn hun mogelijkheden en niet hun beperkingen.

Wat in elke kamer komt is aan de Assenaren, maar de uitgangspunten voor de inrichting liggen vast. Dat zijn de zorg voor kwetsbare mensen als kerntaak voor de gemeente, een actieve, bereidwillige samenleving en nieuw voor oud. Bij elk nieuw initiatief kijken we of dat in de plaats kan komen van iets 'ouds'.

Het inrichten van het huis gebeurt in dialoog en op basis van gelijkwaardigheid. Dat vraagt lef van bestuurders en toezicht-houders om los te laten. Ze geven bewoners en professionals de ruimte. De huissleutel ligt onder de mat. Iedereen kan erbij.

Cultuuromslag

Ongeschreven regels maken plaats voor iets nieuws. Gaat het samenspel met bewoners lukken, de gemeenschapszin bloeien? Geven vrijwillige en professionele ondersteuners en hulpverleners mensen echt de ruimte? Uitgangspunt is dat iedereen bijdraagt aan een cultuur van ontschotten en uitgaan van eigen kracht.

*"Durft de gemeente de sleutel af te geven?"
"Vertrouwen is de basis om goed te kunnen functioneren."
"Geen hulpverlener kan iets opschrijven, zonder dat de klant het weet."*

Om het een huis van alle Assenaren te laten zijn is een cultuuromslag nodig. Met een extra inspanning moeten we er met zijn allen voor zorgen dat de gemeenschap als geheel actief meedoet. Want dat is nog niet vanzelfsprekend.

*"De vrijblijvendheid is voorbij. Assenaren moeten zich ervan bewust zijn dat niet alles kan."
"De gemeente gaat zich kwetsbaar opstellen; ga er maar aanstaan."*

Financiën

Totaal beschikbaar voor Zorg en Welzijn 24,33 miljoen, in de komende jaren moet 1.875.000,- euro bezuinigd worden. De beschikbare budgetten worden hieronder per opgave in beeld gebracht. Afsproken is dat we zoveel mogelijk de budgetten van Zorg en Welzijn, Werk en Inkomen, Sport, Onderwijs en Wijkbeheer gaan ontschotten.

	Totaal budget	Bezuiniging t/m 2014	Totaal beschikbaar 2014
Assenaren voor elkaar:	3,8 miljoen	800.000 – 1.000.000	2,8 – 3,0 miljoen
Oog voor Jeugd	3,6 miljoen	50.000 – 100.000	3,5 – 3,55 miljoen
Eigen kracht voorop	12,2 miljoen	950.000 – 1.450.000	10,75 – 11,25 miljoen
Ook kwetsbare mensen doen mee	4,1 miljoen	50.000	4,05 miljoen
Gezonde leefstijl	0,63 miljoen	0 - 50.000	0,45 – 0,5 miljoen
Totaal	24,33 miljoen	1,85 – 2,65 miljoen	21,55 – 22,35 miljoen

Zelforganisatie

Zelforganisatie wil zeggen dat Assenaren met ideeën, initiatieven en daadkracht zich spontaan organiseren en actie ondernemen zonder sturing van buitenaf. Gemeente en professionals stimuleren en ondersteunen dit.

Transities

Vanuit de Rijksoverheid zullen een aantal taken naar de gemeenten worden gedecentraliseerd. De besluitvorming daarover is nog in volle gang. De verwachting is dat deze taken in 2016 op het bord van de Veranderagenda. Dit zal worden meegenomen in de uitwerking van de Veranderagenda.

Wet Werken naar Vermogen – Bijna iedereen die niet in zijn inkomen kan voorzien zal via de gemeente een beroep doen op regelingen
AWBZ – Gemeente verantwoordelijk voor ondersteunende begeleiding
jeugdzorg – Gehele jeugdzorg naar gemeente
Passend onderwijs – Ook 'opvallende' kinderen blijven zolang mogelijk in het reguliere onderwijs en krijgen daar passende ondersteuning
Wet op de Schuldhulpverlening – Gemeente is verantwoordelijk voor de schuldhulpverlening

"We moeten onszelf opnieuw uitvinden."

Samen een nieuw huis bouwen houdt ook in samen kijken of het voldoet. Het gaat om de vraag of de Assenaren tevreden zijn. Het is een vraag die we met regelmaat aan de Assenaren zullen voorleggen.

"Wow, als dit lukt, wordt dit een huis van samen."